

YÖNETMELİK

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından:

**NAKLEDİLEBİLİR SÜNGERİMSİ BEYİN HASTALIKLARINA
KARŞI KORUNMA VE MÜCADELE YÖNETMELİĞİ
BİRİNCİ BÖLÜM**

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliđin amacı; nakledilebilir süngerimsi beyin hastalıkları olarak adlandırılan hastalıklardan korunmak ve mücadele etmek için alınması gereken tedbirlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik sığır, koyun veya keçi gibi hayvanlarda, nakledilebilir süngerimsi beyin hastalıklarının ortaya çıkması durumunda uygulanacak minimum kontrol önlemlerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 4 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
- b) Bovine spongiformencephalopathy (BSE): Sığırlarda görülebilen nakledilebilir süngerimsi beyin hastalığını,
- c) İmha: İnsan tüketimine sunulmayan ve itlaf edilen hayvanların veya hayvansal ürünlerinin yakılarak çukura gömülme yöntemi veya yakma ünitelerinde yakılarak yok edilmesini,
- ç) İşletme: Bu Yönetmelik kapsamındaki hayvanların tutulduğu, barındırıldığı, yetiştirildiği veya kullanıldığı herhangi bir yeri,
- d) İtlaf: Yetkili otorite kararı ile hayvanların öldürölme işlemini,
- e) Resmi veteriner hekim: Bakanlık adına görev yapan Bakanlık personeli veteriner hekimi,
- f) Skrapı: Koyun veya keçilerin nakledilebilir süngerimsi beyin hastalıklarını,
- g) Transmissible spongiform ensefalopati (TSE): Hayvanlarda görölen BSE ve skrapı gibi tüm nakledilebilir süngerimsi beyin hastalıklarını,
- ğ) Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğü: TSE'lerin teşhisinden, mücadelesinden ve izleme programlarından sorumlu olan doğrudan Bakanlığa bağlı enstitü müdürlüğünü,
- h) Yetkili otorite: Bakanlık il ve ilçe müdürlüğünü, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Hastalık Şüphesi ve Bildirimi ile Resmi Teyit ve Yapılacak Uygulamalar

Hastalık şüphesi ve bildirimi

MADDE 5 – (1) Sinirsel semptomlarla seyreden hastalık belirtileri gösteren ya da hiçbir belirti göstermeden ölen sığır, koyun ve keçiler; TSE hastalığına yakalanmış olabileceğinden hayvan sahipleri ve bakıcıları, veteriner hekimler ile muhtarlar, köy korucuları, celepler, çobanlar, gemi kaptanları, istasyon ya da gümrük memur veya idarecileri gibi ilgililer tarafından yetkili otoritelere, yetkili otoriteler tarafından ise derhal Bakanlığa bildirilir.

(2) TSE ile enfekte olduğundan şüphelenilen herhangi bir hayvan resmi veteriner hekim tarafından yapılan klinik muayene ve epidemiyolojik araştırma sonuçları alınana veya laboratuvar muayenesi için öldürölene kadar resmi hareket kısıtlaması altına alınır.

a) Bir işletmedeki sığır cinsi bir hayvanda BSE'den şüphelenildiği takdirde, aynı işletmedeki tüm sığır cinsi hayvanların, inceleme sonuçları alınana kadar hareketleri kısıtlanır.

b) Bir işletmede bulunan koyun veya keçi cinsi hayvanda skrapiden şüphelenildiği takdirde, aynı işletmede bulunan tüm diğer koyun ve keçi cinsi hayvanların incelemenin sonuçları alınana kadar hareketleri kısıtlanır.

c) TSE şüphesi bulunan hayvanın bulunduğu işletmenin, hayvanın TSE'ye maruz kalmış olabileceği işletme olma olasılığı düşükse, yetkili otorite yalnızca enfekte olduğundan şüphelenilen hayvanın hareketlerinin kısıtlama altına alınmasına karar verebilir. Gerekli görüldüğü takdirde, mevcut epidemiyolojik bilgilere bağlı olarak yetkili otorite ayrıca diğer işletmelerin veya yalnızca hastalığa maruz kalınan işletmenin resmi kontrol altına alınması yönünde bir karar verebilir.

(3) Resmi veteriner hekimin, TSE olasılığının göz ardı edilemeyeceğine karar vermesi halinde, hayvan halen canlı ise öldürölür; hayvanın beyni ve resmi veteriner hekimin belirleyeceği tüm diğer dokuları çıkartılır ve incelenmek üzere veteriner kontrol enstitü müdürlüğüne veya hastalıkla ilgili ulusal referans laboratuvarına gönderilir.

(4) Şüpheli hayvanın, postu dahil olmak üzere, tüm vücut parçaları negatif bir teşhis konulana kadar resmi kontrol altında tutulur veya imha edilir.

Resmi teyit ve yapılacak uygulamalar

MADDE 6 – (1) Veteriner kontrol enstitü müdürlüğü veya hastalıkla ilgili ulusal referans laboratuvarı tarafından, TSE'nin varlığı resmi olarak teyit edildiğinde, yetkili otorite mümkün olan en kısa sürede aşağıdaki önlemleri alır.

- a) Kayıtlar için alıkonan numuneler dışında, hayvanın vücudunun tüm kısımları bütünüyle imha edilir.
- b) Risk altında bulunan tüm hayvanların belirlenebilmesi için bir epidemiyolojik araştırma yürütülür.
- c) Hastalık riski taşıdığı tespit edilen tüm hayvanlar itlaf ve imha, hayvansal ürünler ise imha edilir.

(2) TSE varlığının teyit edildiği hayvanın bulunduğu işletme kontrol altına alınır ve ilgili hayvanların ve hayvansal ürünlerin anında izlenmesini ve tanımlanmasını sağlamak amacıyla TSE'ye karşı duyarlı olan hayvanların ve bunlardan elde edilen hayvansal ürünlerin işletmeden çıkışı veya işletmeye girişi yetkili otoritenin iznine tabidir.

(3) TSE varlığı teyit edildiğinde, hastalıktan etkilenen hayvanın bulunduğu işletmenin, hayvanın TSE'ye maruz kaldığı işletme olma olasılığının düşük olduğuna dair kanıt varsa, yetkili otorite hayvanın daha önce bulunduğu işletmenin de resmi kontrol altına alınması yönünde bir karar verebilir.

(4) Hastalığın tespit edildiği hayvanların bulunduğu aynı sürü içinde ve hastalıktan etkilenmiş olan hayvanın doğduğu tarihin oniki ay öncesi veya sonrasında doğmuş olan hayvanlar ve hasta hayvanla, bu hayvanın yaşamının ilk yılı boyunca, birlikte yetiştirilen hayvanlar hastalıktan şüpheli olarak itlaf ve imha edilir. Ayrıca söz konusu işletmede bulunan hayvanların beslenmesinde kullanılan yemler imha edilir.

(5) Dördüncü fıkrada belirtilen uygulamaların tamamlanması ile birlikte işletmede yapılan temizlik ve dezenfeksiyondan sonra alınan tedbirler kaldırılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM TSE'nin İzlenmesi

TSE'nin izlenmesi

MADDE 7 – (1) Bakanlık tarafından, TSE yönünden klinik incelemelere dayalı olarak pasif izleme ile TSE açısından hastalığın varlığının izlenmesi için aktif izleme çalışmaları yaptırılır.

(2) Resmi veteriner hekimlerce yapılan pasif izleme amaçlı klinik kontrollerde TSE hastalıklarından şüphelenilen hayvanların tespitinde bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.

(3) TSE'nin varlığının izlenmesi amacıyla aşağıdaki hayvanlar ile hayvan gruplarından alınan numuneler hastalık yönünden incelenir.

- a) Otuz ay ve üzeri yaştaki sinirsel semptomla seyreden hastalık belirtileri gösteren ve bu belirtileri göstererek ölen veya kesilen sığırların tamamı,
- b) Otuz ay ve üzeri yaştaki herhangi bir hastalık belirtisi göstermeksizin aniden ölen sığırların tamamı,
- c) İnsan tüketimi için mezbahalarda normal kesime tabi tutulan; otuzaltı ay ve üzeri yaştaki ithal hayvanlar ve bunlardan doğarak halen otuzaltı ay ve üzerinde olan tüm sığırlardan alınacak numuneler,
- ç) İnsan tüketimi için mezbahalarda normal kesime tabi tutulan otuzaltı ay ve üzeri yaştaki sığırların tamamından alınacak numuneler,
- d) Özel acil kesime tabi tutulan otuz ay ve üzeri yaştaki tüm sığırlardan alınan numuneler,
- e) Mezbahada veteriner hekimce yapılan muayenelerde BSE yönünden şüpheli bulunan otuz ay ve üzeri yaştaki tüm sığırlardan alınacak numuneler,
- f) Sinirsel semptomla seyreden hastalık belirtileri gösteren onsekiz ay ve üzeri yaştaki tüm koyun ve keçilerden alınan numuneler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Son Hükümler

Yürürlük

MADDE 8 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 9 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.